REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inuluĭ Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 84. Brașov, Miercurĭ 16 (29) Aprilie. 1903.

Declarațiunile luĭ Szell.

S'a pronunțat în cele din urmă și ministru-președinte Szell în cestiunea armateĭ, ce formézá de atâta timp obiectul de discusiune gălăgiósă în camera ungară și șĭ-a dat părerea și cu privire la urmările, ce le póte avé aplicarea tacticeĭ obstrucționiste din partea oposițieĭ koșuthiste chiar și asupra proiectuluĭ de indemnitate budgetară, arătând ce atitudine e hotărît a observa guvernul, décă în urma acésta țéra va ajunge în starea de ex-lex.

Cercurile competente militare și nemilitare din Viena pot fi deocamdată mulțumite cu prestațiunea oratorică a primuluĭ ministru ungurese.

Szell a luat în apĕrare cu multă hotărîre caracterul armateĭ ca instituțiune de apĕrare comună, și a accentuat în deosebĭ, că pe basa legilor dela 1867 esistă ceĭ drept trupe ungare, dér nu esistă o armată maghiară, ci numaĭ o armată comună, a căreia parte întregitóre o formézá trupele ungare. Aceste trupe nu posed însĕ atributele uneĭ armate deosebite ungare.

Cu acésta pot fi mulțumițĭ ceĭ din Viena.

A luat maĭ departe primul ministru în apĕrare dreptul Majestățiĭ Sale de a hotărî care sĕ fie limba de serviciu și de comandă a armateĭ comune, și astfel s'a pronunțat în favorul limbeĭ germane în armată adaugênd, că disposițiile monarchuluĭ cu privire la aésta au fost contrasemnate în sensul legiĭ de ministrul honvedḑilor, ér corpurile legiuitóre le-au sancționat prin tăcere.

Și de acésta pot fi satisfăcuțĭ în Viena.

In fine primul-ministru ungurese, ștergêndu-șĭ sudorile de pe față, a espus în discursul sĕu, ce a durat patru óre, că în afară de consolidația eĭ economică puterea monarchieĭ austro-ungare zace în armata eĭ; că a trebuit prin urmare sĕ facă tot posibilul pentru o bună pregătire de rĕsboiu a armateĭ sale și că Ungaria póte sĕ supórte jertfele ce sĕ maĭ cer în scopul de a ține armata austro-ungară la un nivel cu a celorlalte marĭ puterĭ, prin înmulțirea contingentuluĭ eĭ. A maĭ documentat, că cheltuelile pentru armată au sporit paralel și în aceeașĭ mĕsură cu cheltuelile pentru trebuințele și administrația internă a țĕriĭ.

Tóte aceste vor întêmpina asemenea complăcerea cercurilor politice și militare austriace.

Nu póte sĕ surprindă decĭ, că din sînul fracțiunilor din stânga estremă d-l Szell a fost întrerupt în cursul espunerilor sale cu strigărĭ ca: „Așa e porunca dela Viena!"— „Vorbesce cu un adevĕrat austriac!" și altele asemenea.

Când Szell, ca sĕ susțină și maĭ mult dreptul de dispunere al monarchuluĭ în conducerea armateĭ, a ḑis, că în tóte statele europene domnitorilor li-s'au dat drepturĭ reservate în cestiunea armateĭ, unul din fracțiunea ugronistă a strigat: „Orĭ suntem Maghiarĭ, orĭ nu suntem Maghiarĭ!" La aceste cuvinte n'a replicat primul ministru, dér rĕspunsese maĭ dinainte la ele, ḑicênd cu alte cuvinte, că e frumos idealul de a avé o armată maghiară, dér deocamdată nu este realisabil.

A dat ceĭ drept d-l Szell sĕ se cunóscă, că și el în fond nutresce acelașĭ ideal ca ceĭ din stânga estremă; ce sĕ-ĭ facĭ însĕ décă nu merge așa ușor cum cred eĭ?

Le-a maĭ dat sĕ 'nțelégă primul ministru neastêmpĕraților de pe băncile fracțiunilor koșuthiste, că s'au prea întins la cașcaval într'un timp neoportun și decĭ nu el e de vină. décă vor trebui sĕ se retragă cam cu buzele umflate; le-a dat sĕ pricépă că dênsul e Stan pățitul și scie că în ale armateĭ trebue cineva — fie chiar cel maĭ nervos șovinist — sĕ aibă multă răbdare, și decĭ vor trebui sĕ aștepte în liniște și cu răbdare „representanțiĭ națiuneĭ" și realisarea promisiunilor făimóse privitóre la însemne, stégurĭ etc., ce 'li-le făcu guvernul sĕu.

Relativ la cestiunile interne, parlamentare și de guvernament, d-l Szell a luat în apĕrare principiul majoritățiĭ, combătênd renitența majorităţiĭ și a declarat, că proiectele militare nu le va retrage și guvernul sĕu nu se va sfii a conduce afacerile publice maĭ departe și după ce va intra în starea de *ex-lex*.

Cât pentru oposiție, ea'l declară deja pe ministru-președinte de om cădut, ḑice, că șĭ-a pierdut razimul în cercurile maĭ înalte, fiind-că nu póte duce în împlinire ce a promis, șĭ-a perdut și razimul în popor fiind-că intră în starea neconstituțională tăindu-șĭ însușĭ de sub picióre crénga, basa sa morală. In fine estremiĭ declară, că Szell nu maĭ e stăpân pe parlament și pe situațiune...

Se va vedé în curênd ce și cum va fi.

Rusia și Austro-Ungaria în Balcanĭ.

De la 1897 — când s'a încheiat la Petersburg înțelegerea austro-rusă privitóre la Peninsula-balcanică — mereu se accentuézá, că între cele două marĭ puterĭ esistă o deplină armonie în ce privesce sfera lor de interese în Orientul european. Așa ḑic cel puțin oficioșiĭ din Viena și Petersburg.

Cestiunea balcanică se află astăḑĭ într'un stadiu acut, în urma mișcărilor revoluționare ale Bulgarilor și Albanesilor. Nu e, decĭ, de mirat, décă pressa din monarchie și din Rusia urmăresce cu viu interes desfășurarea lucrurilor în Balcanĭ. In deosebĭ însĕ pressa ruséscă dă o mare atențiune evenimentelor orientale, fiind-că Rusia aḑĭ maĭ mult ca orĭ când este interesată, chiar angajată față cu situația ce s'a creat în Macedonia și Serbia veche, în urma proiectelor de reforme, ce ea în înțelegere cu Austro-Ungaria le-a impus Turcieĭ. Și din când în când se aude câte-o notă discordantă în pressa rusésca, fapt, care face, ca lumea sĕ se cam îndoiéscă în deplina înțelegere dintre monarchia nóstră și Rusia.

Ca sĕ ilustrăm acéstă afirmare c'un esemplu, relevăm ceea-ce a scris de pildă numaĭ ḑilele acestea marele ḑiar rusesc *„Novoie Vremia"*, care întreține legăturĭ cu oficioșiĭ din Petersburg.

Ḑiarul rusesc reîmprospĕtézá ceea-ce a declarat ministrul-president Coloman Szell într'un rĕspuns dat la o interpelație, ce i-s'a adresat cam de multișor cu privire la politica monarchieĭ austro-ungare în cestiunea macedoneană. Szell ḑisese, că monarchia n'are intenții de cucerire, singura eĭ nisuință este, ca în deplin acord cu marile puterĭ și maĭ ales cu Rusia, sĕ facă a-se esecuta cinstit reformele impuse Turcieĭ. Reflectând apoi la înțelegerea din 1897 a adaus, că sensul acesteia este, ca nicĭ o putere mare sĕ nu esercite influență preponderantă în Balcanĭ.

„Nevoje Vremia" referindu-se la cuvintele acestea, pretinde energic, ca oficiul de esterne din Viena se desmintă pe ministrul president ungar, căcĭ numaĭ „fariseismul și intriga vienesă" póte sĕ dea înțelegereĭ austro-ruse o interpretare în sensul, ca și când Rusia ar fi renunțat la influența eĭ firéscă ce-ĭ compete în Balcanĭ, influență ca și care *monarchia austro-ungară nu-șĭ póte revendica.* Marele ḑiar rusesc adauge, că înțelegerea dintre cele două marĭ puterĭ ar înceta în momentul în care cel dintâiŭ soldat austro-ungar șĭ-ar pune piciorul în Serbia-veche. Décă s'ar întêmpla așa ceva, Rusia ar fi silită a face un asemenea pas pentru menținerea statuluĭ quo.

Comentariile sunt de prisos.

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

Un turneu artistic.

II.

Boloșanĭ, 5 Decemvrie.

Am ajuns în amiaḑa mare. Ghemuițĭ câte treĭ în săniórele cu câte-un cal, ne-am făcut intrarea triumfală, lăsându ne admirațĭ de negustorĭ, carĭ ne priviau cu gurile căscate din pragul dughenelor. Cine scie, décă mulțĭ nu ne-or fi înjurat în gândul lor, căcĭ e credința prin multe părțĭ ale țĕriĭ, că actoriĭ sunt aducĕtorĭ de vreme rea.

Diva în sania dinainte, însoțită de directorul trupeĭ, actor și el, dér un actor învechit, căruia nu i-a maĭ rĕmas din calitățile de altă-dată, décă le-a avut vre-odată, decât aceea de-a sci în mod indemanatic sĕ-șĭ tragă jarul la ólă. Eĭ, ce vreĭ? Viéța se jócă cu bietul om și cine n'are puterea s'o privéscă peste umĕr, trebue sĕ i-se supună. De altfel e un om plăcut și destul de inteligent, ca sĕ pótă zăpăci o minte ușóră.

După sania diveĭ, urmau cele două stele ale trupeĭ, Zoe, înțorțonata Zoe, cu aerul eĭ de cunoscĕtóre a Europeĭ, grasă dér strînsă în corset cu multă trudă, cu nisce ochĭ spălăcițĭ, în carĭ par' c'ar fi rĕmas ceva din praful scenelor de cafenele pe unde șĭ-a petrecut tinereța. Lângă ea Aglae cea tomnatică, înaltă și slabă, un suflet bun, dér nenorocit, vecĭnic cu un aer de umilință. Iĭ ceruse prea mult viéța asta și avea dreptate săraca când nu-ĭ maĭ păsa de gurile rele. Tot cu ele maĭ venia amoresul trupeĭ, un băiat a căruĭ calitate frumósă era un gât strîmb și un cap mare ca un bostan, și care nu pierdea nicĭ-odată ocasia sĕ spue ce comóră i-a pus Dumneḑeu între tîmple.

Urmau apoi soțiĭ Marin, doi adolescențĭ legațĭ cu cununie, mărunțĭ ca nisce eschimoșĭ și cu o înfățișare sĕrăcăciósă. Când mĕ uit la eĭ, mi-se pare că vĕd două păsĕrele întârḑiate într'un amurg pe crénga vre-uneĭ sălciĭ stinghere de la marginea vre-unuĭ sat. Au ceva din înfățișarea vrăbiilor sburlite, bătute de vêntul tómneĭ. Ea n'are încă 15 anĭ, dér are un copil, și étă de ce țin așa de mult unul la altul.

Veniau apoi soțiĭ Roureanu, cu figurile îngrijate de nedumerirea ḑileĭ de mâne, păstrând încă în ochiĭ lor ceva din atmosfera uneĭ viețĭ casnice în care tràia dorul de copilașiĭ dragĭ, ce și i-au lasat acasă. Aceștia îmĭ par ceĭ maĭ ómenĭ între aceștĭ vagabonḑĭ ușuraticĭ, cu carĭ voiŭ petrece două lunĭ încheiate.

In urma lor venia Mateiŭ zăpăcitul, cu ceĭ treĭ tovarășĭ pe carĭ îĭ ametia cu vorba luĭ îndrăsnéță și nervósă.

Veniam apoi eu cu Mihaiŭ, tovarășul directoruluĭ, cu aĭ căruĭ banĭ se pusese trupa în mișcare, un om sincer, în vêrstă, dér copilăros, de rĕmâneaĭ uimit.

Și 'n urmă de tot, ca sĕ completez caravana, închipuesce-țĭ că vedĭ pe Mitică servitorul venind leneș în urma caruluĭ cu bagaje.

Ți-'i-am presentat pe toțĭ, vrênd cu tot dinadinsul sĕ fiu politicos și cu eĭ și cu tine. Aceștia sunt apostoliĭ, purtătoriĭ de lumină, carĭ vor colinda prin țĕră, desvĕluind prin gura lor frumsețea limbiĭ românescĭ și lăsând în sufletele spectatorilor fiorurile arteĭ.

Ne-am întrunit cu toțiĭ la un restaurant. Prețurile de pe listă sĕ'au urcat ca prin farmec și chelnăriĭ ținênd sĕ se arate îndemânaticĭ, se împedecau uniĭ de alțiĭ.

Mĕ așeḑaiŭ la o masă singur. Alăturĭ de mine erau artiștiĭ ceĭ marĭ, carĭ înconjurau pe Diva cum ar înconjura nisce stropĭ de noroiŭ un luceafĕr.

Eram ametit de drum și chinuit de grija roluluĭ ce trebuia sĕ-l joc séra. De altfel eram și cam strein în societatea asta, șĭ-am preferat sĕ rĕmâiŭ maĭ isolat. Drept sĕ-țĭ spun, nu-mĭ place unde-s mulțĭ: întot-déuna se vorbesc prostiĭ și se face haz până și pe socotéla scobitorilor. Actoriĭ sunt interesanțĭ sĕ-ĭ iaĭ pe unul câte unul, sunt maĭ naturalĭ, maĭ sincerĭ într'o intimitate simplă; îngrămădițĭ însĕ, sunt sunt nisce afectațĭ imposibilĭ.

Când îmĭ beam cafeaua, m'am trezit că mĭ-au rĕmas ochiĭ pierduțĭ în ochiĭ, în

Coloman Szell despre situațiune.

Am semnalat deja în telegrama de erĭ discursul, ce l'a ținut ministrul president Coloman *Szell* în ședința de Lunĭ a camerei ungare. Pentru adĭ vom arăta, în resumat, ceea-ce a dis Szell în partea mai însemnată a discursului, reservându-ne a reveni asupra lui, după ce-l vom avé întreg.

Coloman *Szell*, în mijlocul atențiunei generale, declară la început, că interesele țerii pretind, în mijlocul încurcăturilor actuale din Balcanĭ, când amenință isbucnirea unui rĕsboiŭ balcanic, ca armata monarchiei sĕ fie întărită. Nu póte, decĭ, sĕ se retragă dinaintea imperativului categoric, mai ales că țera póte sĕ supórte sarcinile ce i-le impun proiectele militare.

Continuând dice, că și după interpretarea ce au dat'o Deak, Kossuth și Andrássy artic. de lege XII: 1867, acéstă lege stabilesce *comuniunea armatei.* Comuniunea acésta esistă de fapt. Armata ungară este partea întregitóre organică a armatei întregĭ. Nu esistă nicĭ un fel de ilegalitate séu călcare a constituției în aceea, că limba de comandă a armatei e limba germană. Legea a dat regelui dreptul de a stabili comanda și organisația internă a armatei. Din punct de vedere al unității armatei, Majestatea Sa a stabilit limba de comandă germană. Se póte, ca în armată sĕ fie necesitate de reforme. Guvernul nu se isoléză în fața acestor reforme și promisiunile seriόse, ce le-a făcut cu privire la acésta, le va ține. (Sgomot în stânga estremă. Aprobărĭ în drépta.)

Ministrul president trecù apoi la schițarea situațiunei. Regulamentele camerei — dise — sunt cele mai liberale. Ele apĕră minoritatea, dér n'o îndreptățesc, ca ea sĕ se ridice de-asupra majorității. Cu ultimele alegerĭ a încetat periodul alegerilor violente. Majoritatea de adĭ este resultatul celor mai curate alegerĭ. Faptul acesta ar trebui sĕ fie luat în considerațiune din partea minorității și ar trebui sĕ tragă consecuențele, carĭ impun minorității, ca sĕ se plece dinaintea majorității, (Mare sgomot la oposiție. Aplause în tabĕra liberală). Regretă, că oposiția vré sĕ întroducă în conscienţa publică convingerea, că în Ungaria se póte guverna și fără de constituțiune. Astădĭ e vorba de prestigiul Ungariei și nu este permis nicĭ un moment sĕ se uite, că Ungaria nu este — Serbia. Toțĭ membrii dietei trebue sĕ țină sémă de acésta- (Sgomot general.)

Declară, că nu vré sĕ arunce asupra nimĕnui sarcina rĕspunderii. El nu ține orbiș la fotoliul ministerial. Odată când a credut, că e necesar, s'a dat la o parte. Și adĭ ar faca așa, décă ar vedé, că e necesar, însĕ nu se lasă a fi influințat de nimenĭ. Nu este putere, care sĕ-l determine a lucra contra convingerilor sale. Se înfioréză de ilegalitate, dér décă *salus rei publicae* pretinde, nu se teme nicĭ de acésta. Stă la postul sĕu și aștéptă liniștit judecata țĕrii.

Românii bucovinenĭ și noul president.

Prințul *Hohenlohe-Schillingsfürt*, noul president al Bucovinei, a sosit adĭ e sĕptĕmână în Cernăuțĭ și s'a instalat imediat în funcțiunea de șef al administrației politice din Bucovina.

Dirigența partidelor române unite, representată prin d-nii Eudoxiu baron *Hormuzachi* și deputatul Ilarie *Onciul* a salutat Vinerĭ în 24 l. c. pe noul president, binecuvântându-l la ocuparea funcțiunii sale. Prințul s'a arătat fórte prevenitor și a declarat, că a venit în Bucovina nepreocupat și cu intențiile cele mai bune pentru binele țĕrii.

Organul partidului poporal național român, „*Deșteptarea*" din Cernăuțĭ, scrie următórele din incidentul instalării în funcțiune a noului president:

„....O rază a spiritului, în care voesce sĕ conducă administrația politică a Bucovinei, s'a arătat cu prilejul presentării funcționarilor de la guvernul țĕrii. D-sa a pronunțat principiul, că nu populația esistă pentru funcționarĭ, ci funcționarii pentru populațiune. A mai adaus, că doresce din partea funcționarilor o atitudine prevenitóre față de populație și că este decis a urmări cu rigóre o eventuală atitudine contrară.

„Rostirea acestor principii ne umple de satisfacție. In tot imperiul o singură țéră nu există, care sĕ fie atât de neglijată în interesele sale, ca Bucovina; nicăirĭ populația nu este atât de disconsiderată ca aicĭ. O temeinică schimbare este necesară. Acésta se va produce de sigur, décă funcționarii politicei vor premerge cu pildă bună, décă ei se vor interesa de păturile largĭ ale populației și décă guvernul va lua sub protecțiunea sa sinceră adevĕratele interese ale țĕrii și populației. Acest mijloc va spori de sigur și autoritatea guvernului, nu în sensul exercitării puterii órbe bizantine, ci în sensul respectului și simpatiei binemeritate.

„Am dori, că acel „noblesse oblige" modern, manifestat de prințul Hohenlohe atât de recomandabil pentru detentorii puterii publice, sĕ se instaleze deplin și la noi în țéră. Am dori, ca sĕ vedem în fie-care funcționar un inteligent și devotat prietin al populației.

„Dorim în deosebĭ, ca spiritul oficial ce s'a arătat în deceniul din urmă pe nemeritate destul de ostil față de poporul român, sĕ dispară cu desăvîrșire; sĕ facă loc unei tratărĭ juste, cum se cuvine unui popor, a cărui traiŭ și tradiții sunt legate de pămêntul Bucovinei.

„Avem aspirații pe terenul cultural și economic, suntem în luptă de apĕrare pe terenul bisericesc și politic. Obiectivitatea și bunăvoința noului president al țĕrii îi vor produce lesne convingerea, că juste ni sunt aspirațiile și că apĕrarea nóstră are temeiurĭ solide în drepturile istorice și în stările factice"....

Bine ar fi, sĕ dea Dumnedeu sĕ fie, ca speranțele ce le pun frații noștri din Bucovina în noul șef al administrației politice a țĕrii, sĕ se realiseze și dorințele lor sĕ se împlinéscă.

Din rapórtele Sinodului archidiecesan.

Dăm următorul estras din rapórtele către Sinodul archidiecesan din Sibiiu:

Raportul bisericesc.

Statul preoțesc, în frunte cu archiepiscopul, numĕră în centru pro anul 1902 cu vicarul archiepiscopesc, asesorĭ consistorialĭ etc. 12 membrii.

In afară protopesbiterĭ, parochĭ emeritațĭ în pensiune, parochĭ, profesorĭ și ceialțĭ sunt dimpreună cu cei din centru 993.

In întrégă archidiecesa sunt 992 *comune bisericescĭ*, cu un numĕr de suflete în total de 760843.

In comparațiune cu numĕrul sufletelor din anul trecut de 754223, resultă un crescĕmênt de 6620.

Din numĕrul total al poporațiunei sciu ceti și scrie: bărbațĭ 145821, femei 97502, cu totul 243333. Față cu numĕrul din anul premergĕtor de 23764, resultă un crescămênt de 11569.

Parochii vacante cu finea anului au fost 72. Față cu anul premergĕtor cu 10 mai puține.

Căsĕtorii s'au încheiat în cursul anului peste tot 5664 cu 31 mai puține ca an din aceste 495 sunt cĕsĕtorii mixte; ér 97 s'au încheiat numai la oficiul civil, fără binecuvêntareabisericei.

Acest soiŭ de căsĕtorii au scădut față de anul trecut cu 135 în urma intervenirii organelor bisericescĭ.

Numĕrul conviețuirilor ilegale la finea anului a fost de 4904. Pentru stîrpirea acestor convieţuirĭ ilegale, disposițiile consist. archid. nu au rĕmas fără resultat, căcĭ după rapórtele organelor subalterne, în mai multe protopresbiterate acele au început a se împuțina.

Numĕrul total al nascerilor e de 16717. In comparațiune cu anul 1901 resultă o crescere de 344.

Casurĭ de mórte s'au întîmplat 20265, cu 1135 casurĭ mai multe ca în anul premergător.

Casuri de *trecerĭ religionare* de la biserica gr. or. la alte bisericĭ s'au întîmplat 174, ér de la aceste la biserica gr. or. 264.

In decursul anului s'au sfințit 11 *bisericĭ.* Sfintirea s'a îndeplinit în tóte casurile prin delegațĭ archierescĭ.

Secțiunea teologică din institutul archidiecesan în anul școlar 1901/1903 a fost frequentată de 101 elevĭ.

Ajutóre în decursul anului s'au votat: *a*) din fondul bisericilor la 24 comune bisericescĭ și *b*) din fondul rudolfiin la patru parochii.

In decursul anului s'au urzit *procese disciplinare* 67, pendente încă din anul premergĕtor au fost 59, cu totul decĭ 126. Din aceste s'au pertractat și resolvat definitiv 120.

Procese matrimoniale au fost 62, carĭ s'au și resolvat tóte cu divorțarea părților litigante.

Cât privesce resortul *întregirii dotațiunilor parochiale* din visteria țĕrii, notăm, că în anii anteriorĭ competențele parochilor s'au plătit în rate anuale, de odată; în anul trecut — (1902) — s'a pus pentru prima dată în practică disposițiunile regulamentare de la 25 Maiŭ 1901 nr. 30.354, întru cât competențele s'au asemnat semestral în suma totală de 436.178,32 coróne.

La cei cu cualificație superióră s'a urcat cu 100, decĭ până la 1400 cor., ér la cei cu cualificație inferióră cu 50 cor. decĭ până la 700 cor.

Afacerea preoților, carĭ au absolvat clasele medii după cursurile teologice a fost în parte favorabil resolvată.

Ca și în trecut așa s'a pus la disposiția consistorului și pe anul 1902 o sumă paușală de 10.000 cor. pentru capelanii din archiediecesă. Din acestea s'au împărtășit toțĭ capelanii instituițĭ pe lângă parochĭ cu îndreptățire la întegirea de la stat.

SCIRILE DILEI.

— 15 Aprilie v.

Reuniune de meseriașĭ în Blașiŭ. Cetim în „Unirea": Meseriașii românĭ din Blașiŭ, cu mulțĭ anĭ înainte de acésta, au voit sĕ-șĭ facă o reuniune, cum au străinii și Românii din alte comitate mai fericite. Dér nisuințele lor în acéstă direcțiune au fost fără resultat. Stăpânirea nu le-a încuviințat statutele. Dorul de-a se întruni, s'a ivit érășĭ și în 12 Ianuarie 1902. La inițiativa hotelierului Augustin Coltor și A. Gruiță, se întrunesc în adunare generală și hotărăsc înființarea unei reuniunĭ. Frecuența și însuflețirea acestei adunărĭ dovedia necesitatea ardĕtóre a reuniunii. S'a ales o comisiune, în persónele profesorului Gavril Precup și Aug. Coltor, care sĕ facă demersurile pentru sușternerea statutelor spre aprobare. Comisiunea și-a făcut lucrările. Dér aprobarea a mers mai cu anevoie. Proiectele de statute au fost respinse de 3 orĭ, sub felurite motive fără basă legală. Cuvêntul „român" din titlul societății li-a scos ochii. Am fost silițĭ sĕ ne botezăm reuniunea de douĕ-orĭ, numai sĕ avem pace. In sfîrșit post tot discrimina rerum, în primele dile ale lui Aprilie am primit statutele provĕdute cu clausula de aprobare. In Dumineca Floriilor s'a ținut I adunare constituantă. Desbaterile acestei adunărĭ, ca și a acelora de mai înainte, le-a condus Rever. domn canonic Dr. Augustin *Bunea.* Sunt de față meseriașĭ și sodalĭ românĭ în numĕr frumos. Sĕ cetesc statutele aprobate, și înainte de a purcede la constituire, se face înscrierea membrilor. Numĕrul membrilor înscrișĭ până acum este de 79. Purcedêndu-se la constituire, adunarea și-a ales următorul comitet: president profesorul Gavril Precup; vice-president Aurel Trifan, secretar Vasilie Bârsan; cassar Gregoriu Ordace; controlor Augustin Coltor; bibliotecar Demetriu Turcu jun.; econom Dragoș Ștefan, ér membrii în comitet: Dr. Iuliu Maniu, Ștefan Oltean, Mircea, Ioan Christian și Vasilie Barna.

General Nicolae Cenna. In lista colonelilor, carĭ cu 1 Maiŭ a. c. au sĕ fie avansațĭ la rangul de *general*, e și colo.

---

inteligenții ochĭ ai Divei, care deși obosită, era veselă și se încerca sĕ le spună la toțĭ o vorbă de inviorare.

Și cum stam, așa mĕ gândiam... nu pot sĕ-țĭ spun la ce — — — — — — — — — — — — — — — —

Stau într'o cameră mohorîtă din etagiul întâi. M'am boerit, nu-i așa? Ei, ce vréi? Invĕțat în seninătatea mansardei, când ajungĭ în provincie, vréi nu vréi trebue sĕ te coborĭ aprópe de praful trotuarelor.

Am jucat douĕ serĭ până acuma și succesul a fost satisfăcĕtor. Când vorbesc așa scot pe diva din rêndul nostru.

E frumos sĕ vedĭ cum ne 'nbrăcăm cu toții într'o cameră din drépta scenii. Despărțițĭ printr'un paravan de femei, suntem prea cuprinșĭ de frigurile scenii, ca sĕ mai putem audì foșnetul rochilor și chinuitorul fișiit al mătăsii. Vorbim încet cu toții, unii din respectul ce'l avem față de diva, alții de téma de a nu spune în gura mare vre-una bócănă. In tot timpul cât ne îmbrăcăm, e mai mult liniște, o liniște înăbușită, în care se plămădesce emoția cu care artistul trebue sĕ pună piciorul în scenă. Simțĭ cum sângele îțĭ alérgă din ce în ce mai nebun prin vine și începĭ sĕ-țĭ audĭ bătăile inimei. Toțĭ sunt preocupațĭ de rĕspunderea ce vor avé-o în curênd în fața lumei și cu cât un actor îi va purta publicului mai mult respect, cu atât emoția lui va fi mai mare când i-se va arăta în față.

Era frumos de vĕdut. S'a jucat Fedra și Mesalina. Noi și tragedie, închipuesce-țĭ! Publicul însĕ a aplaudat, căcĭ publicul aplaudă în tot-déuna.

Dér îți mărturisesc, că suntem cu toții nisce păpușĭ împedecate, pe carĭ publicul le-a ertat – de sigur, póte tocmai că sunt asa de mititele. Ba te pomenescĭ, că nicĭ n'au fost observate în fața măreției ce-o risipia în jurul sĕu marea tragediană. Etă cu ce ne mângăiem noi cei micĭ!

Din parte-mĭ îțĭ spun sincer, că mĭ-am, dat tótă silința sĕ fac ceva, și a treia séră când am jucat într'o piesă modernă, mi-s'a părut c'am ascultat un basm dulcég după ce douĕ serĭ înainte mĭ'așĭ fi frămêntat creerul cu probleme de logică.

In sfîrșit începutul a reușit. Diva și directorii m'au felicitat și mĭ-au făcut observații, pe carĭ le-am primit cu multă bucurie.

„Sĕ cauțĭ mai multă variație — mĭ-a dis — și sĕ nu-țĭ cheltuescĭ vocea de la început: păstréz'o pentru momente de simțire culminantă."

S'o fi vĕdut cu câtă bunăvoință mĭ-a spus'o!

I-am sărutat mâna în semn de mulțumire și am tăcut ca un mut. M'am uitat în ochii ei adêncĭ; prin ei m'am coborît în adêncul sufletului ei. Ce frumos era acolo!

Mai sunt câteva césurĭ până va trebui sĕ pornim din Botoșanĭ. Lasă-mĕ sĕ dorm. Și cu tóte astea așĭ sta încă... așĭ sta sĕ contemplu acéstă formă aeriană de femee, care mĭ-s'a oprit ușóră în desișul somnuros al genelor.

Nópte bună.

Eugen.

nelul Nicolae *Cenna*, fiu de grăniţer din comitatul Caraş-Severin.

Ieromonach. I. P. S. Sa metropolitul I. Meţianu a hirotonit întru ieromonach pe archidiaconul-monach Dr. Miron *Cristea*, asesor în senatul bisericesc al consistoriului archidiecesan.

Promoţiune. De-odată cu d-l I. Giurgiu, a fost promovat în Sâmbăta Pascilor la universitatea din Clujiŭ doctor în drepturĭ, şi d-l Alesandru *Morariu*, fratele advocatului român din Clujiŭ Dr. St. Morariu.

Representaţia elevelor din Internat. In raportul, ce l'am publicat erĭ despre representaţia dată de elevele Internatului orfelinat al Reuniunei femeilor române, a rĕmas afară din eróre, la paginat, alinea din urmă în care se vorbesce despre prestaţiunea corului elevelor condus de d-l învĕţător N. *Stoicovicĭ*. Il lăsăm decĭ sĕ urmeze aicĭ.

„In ce privesce piesele cântate de corul elevelor, nu putem decât sĕ lăudăm zelul şi diliginţa conducĕtorului acestui cor, d-l N. Stoicovicĭ, care în corurile de Mondelssohn şi Kreuzer şi mai ales în corul de Costescu „*Către Doină*“ a reportat cu elevele sale un prea frumos succes“.

Distincţiunĭ în armată. Intre militarii distinşĭ prin decoraţiunĭ, în ḑilele din urmă, găsim şi doi Românĭ: D-l colonel *Nicolau Cena*, comandantul regim. de infanterie 75, numit de curênd comandant al brigadei a 3-a de infanterie din Galiţia (Rzejov), a fost decorat de Majestatea Sa „pentru escelentele servicii prestate ca comandant de trupă“, cu ordinul corónei de fer clasa III. Colonelul N. Cena este frate cu d-l Locot. feldmarschall *Cena*, comandantul brig. de artilerie din Galiţia. Ambii sunt originarĭ de pe Valea Cernei, Mehadia. — D-luĭ Iustin *Colbasi*, medic de regiment la regim. 64 de infanterie din Orăştie, i-s'a conferit crucea de aur cu corónă pentru merite.

Episcopul romano-catolic din Vaţ, contele Carol *Csaky* a făcut o fundaţiune de 200,000 cor. pentru înfiinţarea de şcóle confesionale primare.

Plevna. „Agence Telegr. Bulgare“ anunţă, că în 25 l. c. s'a pus pétra fundamentală la mausoleul pentru oficerii ruşĭ şi românĭ, căḑuţĭ la Plevna. La ceremonie au luat parte representantul prinţului Ferdinand, ministri, biroul sobraniei, preoţimea, diregătoriile locale, şi o aglomeraţie de public estra-ordinar de mare. S'au trimis depeşe de felicitare Impĕratului Rusiei, prinţului bulgar, ministrului de rĕsboiŭ rusesc actual şi celui care a funcţionat pe timpul rĕsboiului ruso-românoturcesc.

Distincţiunea unui preot militar român. Maj. Sa regele Carol a decorat, pe cale diplomatică, pe preotul militar Pavel *Boldea* din Viena cu ordinul „Stéua României“ în grad de oficer, cu motivarea serviciilor prestate familiilor ofiţerilor românĭ ataşaţĭ şi comandaţĭ la mai multe regimente austro-ungare, meĭ multorĭ ceţăţenĭ românĭ aflătorĭ în capitala Austriei şi pentru predarea religiunei şi împărtăşirea cu cele religióse a tinerimei române originare din România.

Lourdes. Numai de curênd a circulat prin ḑiare faima, că locul de pelerinagiu *Lourdes*, va fi închis pentru public, fiind-că congregaţia, care întreţine renumita grotă la care se fac pelerinagii, n'a primit autorisaţie din partea guvernului frances şi va fi desfiinţată. Acum se anunţă, că ministrul-president *Combes* şi-a retras ordinul şi va lăsa neatinsă instituţia. Oraşul Lourdes va căpĕta un preot cu titlul de episcop.

Emigrărĭ. Din Satoralja-ujhely se scrie, că luna trecută au plecat de acolo 313 individĭ cu paşapórte în regulă. In Maramureş încă sporesce numĕrul emigranţilor. Din Ianuarie până în 31 Martie a. c. nu mai puţin decât 1983 persóne şi-au cerut paşapórte pentru a emigra. Dintre aceştia 542 s'au dus în România, ér 1402 în America. In periodul Ianuarie — Martie din anul trecut, numĕrul emigrărilor din Maramureş n'a trecut peste 1233.

Jidovii în comitatul Somogy. Se semnaléză ca ceva rar, că în comitatul Somogy dintre 191 arêndaşĭ 120 sunt jidovĭ, cu un total de 290,000 jugĕre. Proprietarĭ de pămênt jidovĭ sunt 37 cu 32,000 jugĕre.

Lupta culturală în Franţa. Se scrie din Nantes, cu datul 23 c.: Erĭ Premonstrensii s'au retras cu aderenţii lor în mănăstire şi încuiară porţile. Mai mulţĭ socialiştĭ se adunară după améḑĭ înaintea mănăstirei, strigară contra clericalilor şi aruncară cu pietri asupra clădirei. Se întêmplă o încăierare; un individ a fost rănit de mórte. Ast-fel de încăierărĭ s'au întêmplat şi în Angers, cu ocasia închiderei mănăstirei capuţinilor. Aicĭ au fost vulnerate mai multe persóne. Ordinea a fost restabilită prin miliţie.

Campanila din Veneţia. Se anunţă din Veneţia, că în presenţa contelui de Turin, a cardinalului Sarto, a ministrului de instrucţie Nasi, a ministrului de culte frances Chaumié, a deregătoriilor şi a unui public numĕros, s'a pus piétra fundamentală la noua Campanilă, pe locul unde a fost Campanila cea vechiă. Primarul, miniştri Nasi şi Chaumiè, cum şi cardinalul Sarto, au ţinut vorbirĭ, carĭ au fost primite cu aplause furtunóse.

Dinamită. Se scrie din Caransebeş: La judele din Temeş-Slatina, Mih. Amarischa, s'a aruncat Joi o patrónă de dinamită prin ferêstră, care a explodat, a sdrobit tóte ferestrile, a spart pĕreţii casei, fără însĕ sĕ primejduéscă vieţĭ de ómenĭ. S'a deschis cercetare.

„Presidentul“ Krüger. După-cum se anunţă din Amsterdam, Krüger a cărui sănĕtate s'a ameliorat mult prin petrecerea la Sud, a închiriat vila Dschemma în Nilversum, unde are de gând sĕ mérgă la 15 Maiŭ.

Un congres ovreesc s'a ţinut ḑilele acestea în Brăila, în care s'a protestat contra machinaţiunilor apĕrătorilor nechemaţĭ ai ovreilor din România, cum sunt Bernard Lazare şi alţii.

Carnegie, milionarul american, a hotărît sĕ pună la disposiţia guvernului holandes suma de 7,500,000 cor. pentru întemeiarea şi susţinerea unei bibliotecĭ pentru juriul stabil din Haaga.

Cum va fi vara în 1903. In meteorolog şi în acelaşĭ timp statistician, a credut util sĕ mai console puţin lumea degerată. Vara anului acesta, afirmă el, va fi frumósă şi caldă. Cercetând raportele meteorologice pe cei din urmă 25 de anĭ, se constată, că mai tot-déuna o primăvară timpurie e urmată de o vară forte căldurósă. De la 1878, am avut 9 primăverĭ timpurii, din carĭ 8 au fost urmate de o vară superbă. Se pare că cum e timpul în a doua şi în a treia lună a anului, tot aşa va fi în cursul verei. In Februarie şi în Martie a fost frumos, prin urmare putem spera, că tot aşa va fi în Iunie, Iulie şi August.

Concert. Musica comunală va da Duminecă în 3 Maiŭ un concert în sala de la hotel „Europa“. Inceputul la 8 óre. Taxa de intrare 60 banĭ.

Un sfat bun. Cine vrea sĕ-şĭ facă în grădină un covor frumos de iérbă, aceluia se recomandă a-şĭ procura de la Magazinul de seminţe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de seminţe de iérbă compus din iérbă de la „Promenada“ séu „insula Margaretha“. De 29 anĭ liferéză Mauthner aceste seminţe de iérbă pentru parcurile splendide din Budapesta şi din insula Margaretha.

Visurĭ panslaviste.

Deunăḑĭ a apărut pe piaţa bibliografică rusésca o operă întitulată „*Cserez polveka*“ (Peste o jumĕtate de veac), un aşa ḑis roman social-politic.

Este cu deosebire interesantă acea parte a „romanului“ în care autorul se ocupă de espansiunea teritorială a Rusiei în deceniile mai apropiate ale viitorului şi în care se spune cu forţa convingerei înrădĕcinate, că Ungaria poliglotă cu Maghiarii, Românii, Slovacii, Sêrbii şi Şvabii ei va ajunge sub supremaţie rusésca pe cale firéscă. Romanul lui S. *Sarapov*, căcĭ aşa se numesce autorul lui, n'a prea întêmpinat ce e drept o primire favorabilă la pressa şi la cercurile mai seriόse rusescĭ, naţionaliştii ruşĭ însĕ s'au entusiasmat cu atât mai tare de el, vĕḑênd în autor pe profetul mărirei slave.

Sarapov speră, că în viitorii 50 de anĭ, de teritoriul Rusiei vor aparţine: întrégа Prusie rĕsăriténă şi Posenul, aprópe întreg imperiul austro-ungar cu Viena şi Budapesta, întreg Balcanul cu Serbia, Bulgaria, România şi Grecia; din Asia are sĕ ia Rusia Mandşuria, Buhara, Afganistan şi întrégа Persie.

Mijlocul cel mai influent prin care Rusia ar fi sĕ se facă stăpână pe teritorii atât de vaste, este, între altele după Sarapov, *trădarea*. Armata austro-ungară compusă în mare parte din elemente slave — ḑice Sarapov — va nega supunerea şi într'un viitor rĕsboiŭ nu va lupta contra fraţilor ei slavĭ. Slavii de Vest şi de Sud vor renunţa la independenţa şi tradiţiile, nisuinţele şi drepturile lor de dragul unei Rusii marĭ şi unitare. Inimicii Ruşilor vor amuţi. Germanii vor depune armele, Englesii vor renunţa la influenţa lor în Orient şi toţi îşĭ vor pleca cu umilinţă capetele dinaintea idealului şi ordinei slave. Naţiunea rusésca are sĕ se renască şi renascerea acésta va însĕmna victoria rassei slave asupra elementelor interne streine. Popórelor subjugate li-se vor da sĕ înţelégă că sunt de prisos, că numai Ruşii sunt stăpânĭ în Rusia cea mare şi că Ruşii nu vor avé consideraţiunĭ faţă de popórele „micĭ“.

Étă un program social-politic al realisării idealelor panslaviste. Decât, fantasticul Sarapov şi-a ales o bucătură prea mare de înghiţit.

Literatură.

A apărut:

„Sămănătorul“ revistă literară sĕptĕmânală, nr. 15 de la 13 Aprilie cu următorul sumar: M. Eminescu: De-oiŭ muri — Unda spumă; Mihai Sadoveanu: Necunoscutul; Ion Bârseanul: Chiparizii. Enrik Ibsen: Minerul. Albatrosul; Il. Chendi: Din şcóla lui Coşbuc; Z. Bârsan: Pastel. — Amurg de primăvară; Eugen Ciuchi: Idilă Red: Respunsurĭ. Redacţia: Celea Victoriei, nr. 56 (Hotel imperial) Administraţia: Strada regală nr. 6 (Hotel Union) Bucurescĭ. Abonamentul 10 lei pe an. Numĕrul 20 banĭ.

„Familia“ nr. 15 din 16 Aprilie, conţine: Implorare, poesie de I. Gorun; Almeiuna, roman oriental, urmare de Petru Vulcan; Scrisóre, poesie de Elena din Ardeal; Monna Vanna, de Horia Petra-Petrescu; Din Prag, poesie de M. Cunţanu; Cântec poporal de C. Calmuschi; Scarlatina de Dr. Tălaşescu; Doine populare de C. V. Dogar; Sybaris, roman de I. Adam recens. de I. Vulcan, etc.

NECROLOG. **Dimitrie Coltofeanu**, protopresbiter al tractului Treiscaunelor, după o scurtă, dér grea suferinţă a adormit în Domnul împărtăşit cu Sfintele taine Sâmbătă la 12/25 Aprilie a. c. 10 óre nóptea, în etate de 53 anĭ. Rĕmăşiţele pămênteşci ale scumpului adormit în Domnul se vor ridica din biserica gr. or. din Breţcu în 15/28 Aprilie 1903 la 2 óre p. m. şi se vor depune spre vecînică odihnă în cimiteriul acelei bisericĭ. Odihnesce Dómne în pace sufletul fericitului adormit!

Breţcu, în 13/26 Aprilie 1903.

Jalnica familie.

— Archidiaconul, asesorul, consistorul şi parochul gr. cat din Giriş **Samuel Botta** a încetat din viéţă la 25 Aprilie în etate de 68 anĭ şi în al 44-lea an al căsĕtoriei şi preoţiei. A fost înmormêntat în Giriş. Il jelesce soţia, douĕ fiice şi numĕróse rudenii.

ULTIME SCIRĬ.

Sofia, 27 Aprilie. La frontieră, în apropiere de localitatea Lomakow, s'a întêmplat o ciocnire între trupele şi cele turcescĭ. Faptul a provocat o vie emoţiune în cercurile oficiale din Sofia şi Constantinopol. Asemenea incidente ar puté fi premergĕtóre unui serios conflict bulgaro-turc.

Roma, 27 Aprilie. Ḑiarele înregistrézǎ svonul, că noul consul din Mitroviţa ar fi fost asasinat de Albanesĭ.

Diverse.

Cum ajunge omul viéţă lungă? Englesul Sir James Sawyer dă următórea reţetă pentru acésta: 1. Dormim în tótă nóptea 8 óre; 2. Sĕ dormĭ totdéuna pe partea dréptă; 3. Ţine îndelungat deschise ferestrile dormitorului; 4. Inaintea uşii aşeḑă un paravan; 5. Nicĭ odată sĕ nu aşeḑĭ patul d'alungul unui zid; 6. Când te scolĭ ia o bae de temperatura corpului, fără duşi recĭ; 7 Inaintea dejunului fă deprinderĭ gimnastice; 8 Mănâncă carne puţină, totdéuna însĕ bine fértă; 9 Ómenii marĭ sĕ nu bea lapte; 10 Mănâncă pâne multă; 11 Feresce-te de veninurĭ, carĭ ruinéză celulele organelor; 12 Fie-care ḑi fă deprinderĭ corporale în aer curat; 13 In odăile de locuit nu ţinéţĭ nicĭ odată animale vii, ele pot avé germenii unor bóle; 14 Sĕ trăescĭ cât maĭ mult la ţéră; 15. Sĕ beai apă; 16 Ocolesce locurile umede; 17 Schimbă ocupaţia adeseorĭ; 18 Din timp în timp ia-ţĭ vacanţă; 19 Stăpânesce egoismul; 20 Nu lăsa sĕ te răpéscă temperamentul.

O modă englesă. O modă stranie începe a se propaga printre femeile din Londra. Cânele nu mai este animalul lor favorit; el este înlocuit mai peste tot cu reptile! Dómnelor le plac mai ales tinerii crocodilĭ, carĭ se vênd cu 24 fr. bucata. La Covent-garden s'a înfiinţat un adevĕrat târg de crocodilĭ. Şopârlele din Australia cu limba albastră, sunt fórte căutate. Acéstă reptilă se vinde cu metrul! Metrul se vinde aprópe 40 francĭ. Sunt şi reptile eftine. Şopârla verde de o lungime de 30 —40 centimetri se vinde cu 2 francĭ, adecă 4 parale centimetrul. Pasiunea dómnelor englese pentru reptile este una din nouĕle curiosităţĭ ale secolului XX.

Emigrantul care dórme. — O ciudată aventură s'a întêmplat unui tinĕr din Gotheburg, care ca sĕ scape de armată s'a îmbarcat acum câteva sĕptĕmânĭ pentru America.

Cum sosi pe bord, fû cuprins de o ameţélă şi adormi. Tot drumul tinĕrul refractor nu se mai deşteptă şi prin urmare nu luă nicĭ o hrană.

Pacheobotul ajunse la New York. Se constată că tinĕrul emigrant durmea încă. Călĕtorul adormit fû atuncĭ transportat la spital, unde a stat o lună cufundat într'un somn letargic. In intervalul acesta medicii îl hrăneau prin mijlóce artificiale.

Vĕḑênd că nimenĭ nu putea sĕ-i stabilésca indentitatea, el fû îmbarcat pe un pachebot danes şi tinĕrul traversă din nou oceanul cufundat într'un somn adênc.

Fû debarcat în fine la Copenhaga şi dus la spital.

De vre-o douĕ ḑile a început sĕ se mai deştepte, dér încă n'a eşit din toropéla de care a fost cuprins. Graiul nu i'a revenit încă şi nu-şĭ póte da sémă de ce s'a petrecut cu dînsul.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

La numĕrul de astăḑĭ se alătură un adaus de la firma Lukacs V., cassă de bancă din Budapesta.

»Romana«.

Cu bucurie aducem la cunoscința publicului cetitor, că dilele aceste a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon „Romana“.

Titlul broșurei este:

„Romana“, dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefață“,) de *Tunarul din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca redeșteptării nóstre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocasiunea acésta și jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele și prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broșurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ și prescrierĭ originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ și unde în ținuturile și țările locuite de Românĭ acest dans de colónă român să pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumósei și atrăgătórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mișcările dansului după tactele musicei.

Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acuratețǎ, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) și costă numai 2 cor. 50 banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următórele cărți:

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operile lui Andreiŭ Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Ratiu, prof. ord. la preparandia din Blașiŭ, Prețul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blașiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut'o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormêntului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul“, tradițiunĭ, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradițiunĭ și istorisirĭ din tóte părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 banĭ. plus6 banĭ porto.

„Românul in sat și la óste“. Acesta este titlul unei nouě cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Popea.* Broșura acésta, presentă și multe momente de insemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Țěranul român și ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de *I. Paul.* Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu.* Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Aprilie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de corône ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92 40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	202 75
Bonurĭ rurale croate-slavone	157 75
Impr. ung. cu premii	100.70
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.55
Renta de argint austr.	121 45
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	94.—
Losurĭ din 1860.	153.70
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.05
Acții de-ale Băncei ung. de credit	730.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	672 25
Napoleondorĭ	19.05
Mărcĭ imperiale germane	116.92½
London vista	239.75
Paris vista	95.27½
Rente de corône austr. 4%	95.20
Note italiene	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Aprilie n. 1903

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19 04
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane	„	116.80	„	111 08
Lire turcescĭ	„	21.20	„	—.—
Scris fonc.Albina 5%		101.—	„	101·—

ROMÂNIA

Primăria comunei Constanța.

PUBLICAȚIUNE.

Caetul de sarcinĭ pentru darea în concesiune a **alimentăriĭ** orașuluĭ Constanța **cu apă** fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul Nr. 37—903, și de D-l Ministru de Interne prin ordinele Nr. 2534 și 3556—903, se publică spre cunoscința generală că: pentru darea acesteĭ concesiunĭ pe o durată de 45 anĭ, se va ține, conform decisiuneĭ Consiliuluĭ Comunal din ședința de la 26 Februarie a. c. licitațiune în localul acesteĭ Primăriĭ, strada Carol I, Nr. 48, în diua de **Lunĭ în 28 Aprilie (11 Maiŭ)** a. c. órele 3 p. m. precis.

Licitațiunea se va ține cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilitățeĭ Generale a Statuluĭ. — Supra oferte nu se primesc.

Concurențiĭ, spre a fi admiși la licitațiune, vor depune la Cassa de Depunerĭ și Consemnațiunĭ, saŭ la orĭ-ce altă Administrațiune financiară, o garanție în numĕrar saŭ în efecte publice garantate de Stat în sumă de **(40,000) patru-deci miĭ lei,** presentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurențiĭ maĭ sunt datorĭ sĕ presinte Primărieĭ certificate legalisate în regulă, emanând de la autoritățile competinte din țara de origine, iar Societățile Statutele de organisarea lor, prin care sĕ probeze că dispun de mijlóce suficiente și de capacitatea de a întreprinde lucrările ce fac obiectul acestuĭ caet de sarcinĭ.

Concurențiĭ fără referințe seriόse nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse saŭ vor parveni la Primăria Constanța cel maĭ târdiu la data și óra fixată maĭ sus și vor fi adresate:

Domnuluĭ Primar al orașuluĭ Constanța

la Constanța (România)

ele vor purta mențiunea:

„Ofertă pentru concesiunea alimentăreĭ cu apă potabilă a orașuluĭ Constanța.“

Ofertele primite la Primărie după óra și diua licitațieĭ, și cele care nu vor fi însoțite de recepisa constatatóre de depunerea garanțieĭ, vor fi considerate ca nule și neavenite.

Caetul de sarcinĭ se póte vedé în cancelariile Primărieĭ orașuluĭ Constanța în tóte dilele de lucru de la órele 8—12 a. m. și de la órele 2—6 p. m.

p. Primar, **I. SĂNTU.** Secretar, **ST. DAN.**

Nr. 10344.—1903 Februarie 27

4—5.(907).